

Zpráva o činnosti Regionálního muzea v Chrudimi v roce 2012

1. Úvod

Na základě výběrového řízení byl k datu 1. 4. Radou Pk ředitelem organizace jmenován Zdeněk Konečný, který byl k 31. 12. 2012 z funkce odvolán. Organizaci řídila v době nepřítomnosti ředitele Naděžda Jungmannová. Prioritní akcí prvního pololetí byla rekonstrukce získaného objektu čp. 688 v Chrudimi, a do něho následné přestěhování archivu, knihovny a badatelný vč. příslušných pracovišť. Badatelna byla již v červenci zpřístupněna veřejnosti. Uvolněné prostory v budově sídla byly využity pro vybudování nové expozice Alfons Mucha – Plakáty, slavnostní otevření se konalo 27. 9. 2012 a bylo významnou akcí roku. Dále byly do nové budovy přestěhovány sbírky nábytku z pronajatého depozitáře Stromovka, objekt byl k 31. 12. 2012 vrácen majiteli – Městu Chrudim – a byla ukončena nájemní smlouva. Úspěšně pokračovala spolupráce se školami všech stupňů formou výukových programů, tradiční prázdninový muzejní tábor i osmá muzejní noc tematicky navazovala na právě probíhající výstavu Les, všechny akce měly úspěch a zvýšenou návštěvnost stejně jako závěrečná výstava roku Merkur pro chytré hlavičky. Pokračoval záchranný archeologický výzkum na obchvatu města.

2. Zhodnocení plnění zřizovatelem stanovených ukazatelů

Organizace plnila účel svého zřízení v souladu se zřizovací listinou a zřizovatelem schválenými ukazateli – příspěvek na provoz i objemy čerpání investičního fondu a prostředků na platy byly dodrženy. Limit prostředků na platy činil 4 430 tis. Kč, skutečně byl čerpán ve výši 4 401 tis. Kč.

Celkové vlastní příjmy činily 13 761 tis. Kč., z toho provozními granty získalo muzeum 735 tis. Kč (MK ISO, MK SFK, Město Chrudim), příjmy za vlastní výkony činily 13 013 tis. Kč - plánované vstupné ve výši 60 tis. Kč skutečně činilo 231 tis. Kč, plánované příjmy za prodej zboží ve výši 20 tis. Kč činily skutečně 33 tis. Kč., plánované příjmy 200 tis. Kč z archeologických výzkumů činily skutečně 12 749 tis. Kč, ostatní příjmy 13 tis. Kč. Další příjmy tvořily dotace na investice z MK ISO 250 tis. Kč, dotací na investice od Pk 2 500 tis., dotací na investice od Města Chrudim 500 tis. Kč. Díky vyšším výnosům nebylo nutné zapojit plánovaný rezervní fond, investiční fond byl zapojen ve výši 359 tis. Kč na opravy budovy-sídla RM. Hospodářský výsledek 238 tis. Kč byl vytvořen z vyšších výnosů archeologie v souladu s Pravidly Pk pro provádění ZAV.

3. Péče o fond

• akviziční činnost

Sbírkový fond byl doplňován dle Sbírkotvorného programu RM v Chrudimi na léta 2009–2013. Do sbírkového fondu bylo zapsáno 362 ev. čísel chronologické evidence, což představovalo 1009 předmětů a souborů předmětů. Nákupem v hodnotě 20 097,- Kč bylo získáno 480 sbírkových předmětů, především regionální fotografie, dětské hračky, sbírka paroží vysoké zvěře z regionu a jednotlivin různých oborů a materiálových skupin doplňujících sbírkový fond RM. Darem bylo získáno od sedmi dárců celkem 80 předmětů. Vlastním cíleným sběrem bylo získáno 489 předmětů a souborů -převážně materiálů archivní povahy a přírodovědy.

• evidence fondů

Sbírkový fond muzea obsahoval k 31. 12. 2012 celkem 133 235 evidenčních čísel sbírkových předmětů a souborů. Je zapsán v centrální evidenci sbírek MK ČR pod evidenčním číslem sbírky MRU/002-05-06/132002 v šesti podsbírkách, a to archeologie, etnografie, historie, knihovna, přírodovědná a výtvarné umění. Hlášení nových přírůstků do CES bylo MK zasláno v průběhu roku 4x, hlášení o převodu sbírek z chronologické do systematické evidence bylo odesláno 2x.

Podle zákona č. 122/2000 Sb. a plánu inventarizací byl ověřován evidenční a fyzický stav sbírkového fondu v 9 samostatných inventarizacích. V roce 2012 bylo celkem inventarizováno 5 233 sb. předmětů nebo jejich souborů, byl dokončen desetiletý inventarizační cyklus a zahájen nový.

V systematické evidenci v programu DEMUS byly zpracovány dle zákona č.122/2000 Sb. přírůsteky za rok 2009 a další předměty z chronologické evidence. Průběžně se prováděla

obrazová digitalizace sbírkového fondu, k 31. 12. 2012 bylo digitalizováno celkem 29 982 ev. čísel. Přírůstková kniha za rok 2012, vedená v digitální podobě, byla po skončení kalendářního roku vytištěna a svázána do knižní podoby.

- **ochrana a uchování fondu**

Sbírkový fond muzea je chráněn podle interních směrnic a řádů. Všechny prostory muzea jsou vybaveny elektronickou zabezpečovací signalizací, budova sídla a budova čp. 688 je vybavena protipožární elektronickou signalizací. Budova sídla, budova čp. 688 K Ploché dráze a budova čp. 10 v Rybičkově ulici jsou vybaveny elektronickým monitorovacím systémem pro monitoring klimatu. V monitorovaných prostorách depozitářů i expozičních a výstavních prostorách byla využívána zvlhčovací i vysoušecí technika, regulující výkyvy teploty a vlhkosti. Stav sbírkového fondu byl průběžně kontrolován při vlastní práci s fondem, při přípravě výstav, inventarizacích, systematické evidenci, poskytování badatelských služeb, zápůjčkách sbírek ad. Ve všech prostorách muzea, kde se nacházejí sbírkové předměty, bylo v měsíci červnu provedeno dodavatelsky ošetření sbírek plynováním proti hmyzu, plísním a houbám.

- **restaurování a konzervování fondu**

Restaurování a konzervování fondu se provádělo převážně vlastními silami, ale pro expozici plakátů A. Muchy byla provedena adjustace 43 plakátů (s dotací Města Chrudim ve výši 500 tis. Kč) a 3 předměty byly restaurovány (secesní hodiny s dotací MK ISO D ve výši 20 tis. Kč, 2 secesní talíře) dodavatelsky. V konzervátorském oddělení byly průběžně čištěny a ošetřovány nové přírůstky, předměty pro výstavy a předměty vybrané při inventarizacích. Celkově bylo čtyřmi konzervátory zrestaurováno 456, zkonzervováno 886 a preventivně ošetřeno 350 kusů sb. předmětů.

- **vědecko – výzkumná práce**

Muzeum mělo plánováno 7 vlastních vědecko–výzkumných úkolů, které se průběžně plnily a výsledky byly i publikovány.

Vlastní dlouhodobé vědeckovýzkumné úkoly:

- a) regionální výtvarníci – dokumentace současných výtvarníků
- b) pravěká a raně středověká hradiště v okrese Chrudim
- c) fortifikační systémy a panská sídla na území okresu Chrudim
- d) pozdně středověká a raně novověká keramická produkce na Chrudimsku
- e) mapování invazivních druhů rostlin okolí Chrudimě
- f) pivovarnictví v Pardubickém kraji
- g) reklama v meziválečném tisku

Muzeum realizovalo a ukončilo 67 komerčních a 10 nekomerčních záchranných archeologických výzkumů. Dále provádělo dohledy, sběry, povrchové průzkumy apod., celkem se jednalo o 104 akcí.

4. Odborná činnost ve vztahu k odborné veřejnosti

- **metodická činnost vůči organizacím Pk**

Muzeum poskytovalo v průběhu roku metodickou pomoc muzeím chrudimského regionu: MM ve Skutči, MMaG v Hlinsku a MM v Chrasti, MLK Chrudim a MuBaSo Chrudim a mimo chrudimský region v MMaG v Poličce, Městské zeleni Trutnov s.r.o., Městské knihovně Čáslav a Chotěboř. Pomoc se tradičně soustřeďovala na oblast nové nebo novelizované legislativy, informací z oboru muzejnictví, poradenství v oblasti péče o sbírky, konzervace, preventivní konzervace sbírek, ekonomie, pedagogiky, knihovnictví apod. Vzhledem ke svým specializacím poskytovalo muzeum metodickou pomoc a poradenství v oblasti péče o sbírky i dalším muzeím mimo chrudimský region. Ve spolupráci s ostatními muzei Pardubického kraje byla realizována putovní výstava v projektu Laus archaeologie Klenoty z hlubin věků.

- **zapojení do spolupráce s jinými subjekty**

Muzeum průběžně spolupracovalo na zajišťování archeologické památkové péče s Archeologickým ústavem akademie věd ČR, spol. Terra Verita (zejména obchvat Chrudimě) a dalšími subjekty provádějícími ZAV. Muzeum nadále spolupracovalo s občanským sdružením Boii při doplňování expozic muzea Keltů v zámku v Nasavrkách. V průběhu roku spolupracovalo muzeum na přípravě a realizaci výstav, kulturně výchovných akcí a výzkumných úkolů se Státním okresním archivem v Chrudimi, s dalšími muzei i

galeriemi ČR, např. s Národním muzeem v Praze, Umělecko průmyslovým muzeem v Praze, Městským muzeem v Chrasti, ve Skutči a Hlinsku, Technickým muzeem v Brně, Městským muzeem a galerií v Poličce, Muzeem a galerií Rychnov nad Kněžnou, Regionálním muzeem ve Vysokém Mýtě, Litomyšli, Východočeským muzeem v Pardubicích, Regionálním muzeem Mělník, Národním památkovým ústavem, Městským úřadem v Chrudimi, Turistickým informačním centrem Chrudim, Chrudimskou besedou, Městským úřadem v Nasavrkách, Správou CHKO Železné hory, Státním zámek Slatiňany. Dále muzeum spolupracovalo se školami, firmami a občanskými sdruženími např. gymnáziem J. Resslera Chrudim, SOŠ a VOŠ Chrudim, Základní školou Hrochův Týnec, Vodními zdroji Chrudim s.r.o., Ekocentrem Zelený dům v Chrudimi, Záchranou stanicí STOP, Společností přátel Železných hor, Spolkem přátel hradu Rychmburka a dalšími soukromými osobami. Na základě smluv se středními i vysokými školami vykonalo v muzeu odbornou stáž 7 studentů v oboru konzervace a restaurování sbírek, 19 stážistů v oboru historie a archeologie a muzeum poskytlo konzultace diplomových prací.

Pro tuzemské výstavy bylo uzavřeno 23 nových smluv a zapůjčeno ze sbírek muzea 404 sbírkových předmětů. Dlouhodobě zůstalo uzavřeno pro expoziční i reprezentační účely 15 smluv pro 168 sb. předmětů. Jednalo se o předměty zapůjčené např. Městu Chrudim, Památníku Ležáky, obecním úřadům v Nasavrkách a Kameničkách, městským úřadům v Hlinsku, Heřmanově Městci a Luži, Městskému muzeu v Chrasti a Národnímu památkovému ústavu v Pardubicích pro mlýn v Ratibořicích a státní zámek ve Slatiňanech. V průběhu roku muzeum provedlo fyzickou kontrolu všech dlouhodobých zápůjček.

Muzeum je členem Asociace muzeí a galerií ČR, vedoucí konzervátorského oddělení je členkou Výboru a rady komise restaurátorů a konzervátorů AMG ČR a členkou rady komise konz. a rest. pro Pk a Královéhradecký kraj, archeolog muzea je členem Východočeské regionální archeologické komise, knihovnice je členkou Knihovnické komise AMG.

- **badatelské služby**

Muzeum poskytovalo badatelské služby odborné i laické veřejnosti krátkodobě přerušené z důvodu stěhování knihovny a archivu do nové budovy. Badatelské dotazy byly na muzeum směřovány formou písemných, telefonických i elektronických dotazů i formou osobních návštěv. Muzeum evidovalo 319 badatelských úkonů, převážná část dotazů byla směřována na sbírkovou regionální knihovnu a historické sbírky archivní povahy a archeologické sbírky.

- **muzejní knihovna**

Muzejní knihovna je evidována jako specializovaná knihovna na MK ČR pod evidenčním číslem 3036/2002. Knihovna obsahovala k 31. 12. 2012 celkem 36 582 knihovních jednotek a skládá se ze sbírkové a odborné příruční knihovny. Sbírková knihovna je evidována podle zák. č. 122/2000 Sb. v CES. V průběhu roku 2012 se knihovní fond rozšířil o 103 knihovních jednotek. Doplněována byla o regionální tisky, odborné publikace a odborné časopisy v celkové hodnotě 16 tis. Kč. Knihovna měla 52 stálých registrovaných uživatelů, zodpovězeno bylo 75 badatelských dotazů. Do konce roku byla dokončena digitální katalogizace fondu starých tisků a rukopisů zajišťovaná externě na dohody. Muzeum pokračovalo ve spolupráci s Národní knihovnou v Praze na souborném katalogu, ze strany muzea bylo zasláno 923 záznamů. Inventarizace knihovního fondu byla provedena u 584 svazků sbírkové knihovny. Muzeum poskytovalo meziknihovní výpůjční služby. V badatelně je připojení k internetu i prostřednictvím wi-fi. Po přestěhování byl v nových prostorách (budovy čp. 688) knižní fond z velké části již uspořádán.

- **pořádání konferencí, seminářů, úzce odborných přednášek**

Muzeum bylo v březnu pořadatelem krajského kola Ekologické olympiády středních škol.

5. Aktivity ve směru k široké veřejnosti

- **výstavní činnost, nové expozice a výstavy:**

Muzeum připravilo v roce 2012 celkem 11 nových výstav ve svých výstavních prostorách o ploše 560 m², z toho 7 vlastních, 4 ve spolupráci s jinými subjekty a drobné výstavy ve vestibulu hlavní budovy (secese, příroda, motivy Chrudimi) a kvízy pro návštěvníky. Dále byly přístupny 3 stálé expozice, a to Umělecký plakát, Umělecké řemeslo, Mozaika z dějin regionu a nově Alfons Mucha – Plakáty.

Nové výstavy v muzeu:

Z vlastních sbírek a zápůjček:

- *Vánoce*
- *Kouzlo hraček*
- *Les*
- *Skrytá tajemství kostelů*
- *Chrudim proměnách času*
- *Dýmky Pavla Hápa*
- *Zapomenuté poklady*

Výstavy nesbírkové, ve spolupráci s výtvarníky regionu a dalšími subjekty:

- Jan Odvárka – Obrazy
- Kjósa Suguri – Kjósabori
- Merkur pro chytré hlavičky
- Šperky

Drobné výstavy ve vestibulu z vlastních sbírek:

- *Secese*
- *Příroda*
- *Motivy Chrudimi*

• **publikační činnost muzea**

Muzeum pokračovalo ve vydávání neperiodické publikace Chrudimský vlastivědný sborník (v pořadí č. 16) tematicky zaměřený na různé oblasti historie a archeologie. S dvouměsíční periodicitou bylo vydáno 6 čísel 21. ročníku regionálního časopisu Chrudimské vlastivědné listy. Odborní zaměstnanci muzea přispívali do Chrudimských vlastivědných listů, Věstníku AMG, Východočeského sborníku historického, Studies in post-mediaeval Archaeology, Archeologie ve východních Čechách, Fórum pro konzervátory-restaurátory, do regionálního tisku a dalších odborných časopisů.

• **přednášková činnost a ostatní aktivity**

Muzeum bylo pořadatelem 2 samostatných odborných přednáškových cyklů z oboru secesního užitého umění a archeologie, samostatné přednášky a besedy z archeologie a přírodovědy. Muzejní pedagožka průběžně připravovala pro školy pracovní listy k jednotlivým expozicím a výstavám a 13 výukových programů pro školy. Konzervátoři muzea pokračovali s výukovým programem pro děti a školní mládež Jak na to, seznamující s různými technikami a materiály používanými při konzervaci sbírek. Opět velký zájem veřejnosti vyvolal další ročník prázdninového muzejního tábora, uskutečněný ve dvou týdenních turnusech.

• **propagace, popularizace**

Muzeum propagovalo svou činnost formou vlastních internetových stránek www.muzeumcr.cz, které jsou pravidelně aktualizovány vlastními silami, dále umístěním reklam a odkazů na serverech jiných subjektů, v katalogích využívaných pro cestovní ruch, poskytováním propagačních materiálů, příspěvků do novin a časopisů, rozesíláním pozvánek na akce a nabídek edukačních programů školám. Ředitel muzea i další odborní pracovníci poskytovali rozhovory tisku, televizním i rozhlasovým stanicím.

• **Návštěvnost**

Návštěvnost muzea stoupla oproti roku 2011 téměř o sto procent. Zvýšený zájem veřejnosti byl jako každoročně o akce s volným vstupem do muzea. V roce 2012 se jednalo o Chrudimskou muzejní noc 18. 5., Dny evropského kulturního dědictví 15. 9., Bambiriáda 24. 5. a vernisáže. Témata pořádaných výstav ovlivnila návštěvnost, zejména jarní Les a předvánoční Merkur pro chytré hlavičky. Expozice a výstavy muzea v roce 2012 navštívilo 12 102 návštěvníků, z toho vstup na bezplatné akce využilo 2 686. Další kulturně výchovné akce navštívilo 2 182 účastníků (přednášky a besedy 238, exkurze 435, program při chrudimské muzejní noci 806, dětský tábor 32, vernisáže 650, ekol. olympiáda 21). Vzdělávací programy pro školy absolvovalo 1 836 dětí.

6. Provozní záležitosti

• zhodnocení hospodaření

Muzeum hospodařilo v souladu s Rámcovým plánem práce muzea na rok 2012, dílčími plány jednotlivých oddělení muzea a Plánem nákladů a výnosů na rok 2012. Vycházelo z poskytnutých dotací a dosažených vlastních příjmů. Dotace zřizovatele – příspěvek na provoz z rozpočtu Pk činil celkem 8 700 tis. Kč. Muzeum získalo tři provozní dotace v celkové výši 735 tis. Kč, a to ze státního rozpočtu z programu MK ISO D (restaurování secesních hodin 20 tis.), ze Státního fondu kultury (na propagaci expozice A. Muchy-Plakáty 215 tis.), od Města Chrudim (adjustace plakátů pro expozici 500 tis.) Dále muzeum získalo dotaci investiční z programu MK ISO A (zabezpečení objektů 250 tis.), investiční dotaci zřizovatele ve výši 2 500 tis. Kč na novou expozici plakátů A. Muchy, investiční dotaci Města Chrudim na expozici plakátů (osvětlení).

Hospodářský výsledek organizace činil 238 201,93 Kč a je tvořen příjmy ze záchranných archeologických výzkumů v souladu s Pravidly Pk pro provádění ZAV (50% po odečtení neplacených výzkumů). Zvýšené příjmy ze vstupného i archeologie byly zapojeny do provozních nákladů na novou budovu.

• podíl na celkovém rozpočtu

- mandatorní výdaje činily	33,8 %
- prostředky na akvizice činily	0,0 % (0,0009)
- prostředky na restaurování a konzervování sbírek činily	0,0 % (0,003)
- celkových příjmů – dotace PK.....	38,1 %
vstupné	1,0 %
ostatní	1,9 %
archeologie	55,8 %
nájem	0,0 %
dotace a granty	3,2 %

• získané finanční prostředky

Muzeum získalo vlastními příjmy celkem 13 027 tis. Kč, z toho 12 749 tis. Kč z archeologických výzkumů, vstupné činilo 163 tis. Kč a vstupné na programy 68 tis. Kč, příjmy z prodeje zboží činily 33 tis. Kč, ostatními příjmy 13 tis. Kč. Provozními dotacemi a granty od MK získalo 735 tis. Kč, příspěvek zřizovatele činil 8 700 tis. Kč, fond investiční byl zapojen na opravy ve výši 359 tis. Kč. Celkem činily provozní příjmy 22 820 tis. Kč. Investičními dotacemi získalo muzeum od MK 250 tis. Kč, od zřizovatele 2 500 tis. Kč, od Města Chrudim 500 tis. Kč, Finanční prostředky ušetřené prací dobrovolníků pro muzeum nelze finančně vyčíslit, stejně jako dary sbírkových předmětů a nehonorané příspěvky do edičních materiálů apod.

• stav a čerpání fondů

Fond reprodukce majetku – čerpáno celkem 6 103 tis. Kč, z toho odvod do fondu zřizovatele ve výši 675 tis. Kč, na pořízení investic celkem 5 069 tis. Kč, z toho pořízení nového DHM 4 163 tis. Kč, technické zhodnocení (rekonstrukce) 906 tis. Kč, na opravy bylo čerpáno 359 tis. Kč, zůstatek k 31. 12. 2012 činil 764 tis. Kč.

Rezervní fond – nebyl zapojen, zůstatek činil k 31. 12. 2012 činil 649 tis. Kč.

Fond odměn – nebyl zapojen, zůstatek činil k 31. 12. 2012 činil 100 tis. Kč.

• provedené opravy, pořízení investic

V souladu se závazkem vyplývajícím ze smlouvy o výpůjčce budovy sídla od Města Chrudim provedlo jeho opravy ve výši 359 tis. Kč. Pořízenými investicemi byly do budovy čp. 688 rekonstrukce pro účely depozitářů, knihovny, badatelný a muzejního archivu, elektronický zabezpečovací a požární systém a monitoring klimatu, další investicí byla nová expozice plakátů A. Muchy.

• personální obsazení

Muzeum zaměstnávalo v roce 2012 celkem 19 přepočtených zaměstnanců, fyzických 23 osob, dvě zaměstnankyně byly na mateřské a rodičovské dovolené po celý rok, jedna odešla na MD v průběhu roku. V organizaci pracovalo 8 vysokoškoláků, poměr odborného k obslužnému personálu byl 5:3.